Štvrtok 28. novembra 2019

P9_TA(2019)0079

Konferencia OSN o zmene klímy 2019 (COP25)

Uznesenie Európskeho parlamentu z 28. novembra 2019 o Konferencii OSN o zmene klímy 2019 v Madride, Španielsko (COP 25) (2019/2712(RSP))

(2021/C 232/07)

Európsky parlament,

— so zreteľom na Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy (ďalej len „UNFCCC“) a Kjótsky protokol k tomuto dohovoru,

— so zreteľom na dohodu prijatú 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán UNFCCC (COP21) v Paríži (Parížska dohoda),

— so zreteľom na 24. konferenciu zmluvných strán UNFCCC (COP24), 14. zasadnutie zmluvných strán Kjótskeho protokolu (CMP14), ako aj 3. časť prvého zasadnutia konferencie zmluvných strán, ktoré bolo zároveň zasadnutím zmluvných strán Parížskej dohody (CMA1.3), ktoré sa konalo v Katoviciach v Poľsku od 2. decembra do 14. decembra 2018,

— so zreteľom na rozhodnutie predsedníctva konferencie zmluvných strán UNFCCC z 1. novembra 2019 o prijatí návrhu vlády Čile, ktorá preberie predsedníctvo, usporiadať COP25 v Madride v Španielsku od 2. do 13. decembra 2019,

— so zreteľom na Agendu OSN 2030 pre udržateľný rozvoj a na ciele udržateľného rozvoja,

— so zreteľom na samit o opatreniach v oblasti klímy, ktorý 23. septembra 2019 zorganizoval generálny tajomník Organizácie Spojených národov,

— so zreteľom na svoje uznesenie o Konferencii OSN o zmene klímy 2018 z 25. októbra 2018 v Katoviciach v Poľsku (COP24) ([1]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2019 o zmene klímy – dlhodobá strategická vízia Európy pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade s Parížskou dohodou ([2]),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 28. novembra 2018 s názvom Čistá planéta pre všetkých – Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo (COM(2018)0773),

— so zreteľom na závery Európskej rady z 20. júna 2019,

— so zreteľom na závery Rady zo 4. októbra 2019,

— so zreteľom na to, že Lotyšsko a Európska komisia predložili 6. marca 2015 UNFCCC plánovaný vnútroštátne stanovený príspevok EÚ a jej členských štátov,

— so zreteľom na osobitnú správu Medzivládneho panelu o zmene klímy (ďalej len „IPCC“) o globálnom otepľovaní o 1,5 °C, jeho piatu hodnotiacu správu (AR5) a súhrnnú správu, jeho osobitnú správu o zmene klímy a pôde a na jeho osobitnú správu o oceánoch a kryosfére v meniacej sa klíme,

([1]) Prijaté texty, P8_TA(2018)0430.
([2]) Prijaté texty, P8_TA(2019)0217.

— so zreteľom na hlavnú správu Globálnej komisie pre adaptáciu o adaptácii na zmenu klímy,

— so zreteľom na deviatu súhrnnú správu Programu OSN pre životné prostredie (ďalej len „UNEP“) z novembra 2018 o medzerách v oblasti emisií (The Emissions Gap Report 2018) a na jeho štvrtú správu o medzerách v oblasti adaptácie za rok 2018,

— so zreteľom na posúdenie ukazovateľov Európskou environmentálnou agentúrou s názvom Hospodárske straty spôsobené extrémami súvisiacimi s klímou v Európe, ktoré uverejnila 2. apríla 2019,

— so zreteľom na vyhlásenie Svetovej meteorologickej organizácie (ďalej len „WMO“) o stave svetovej klímy v roku 2018 z marca 2019 a na 14. vydanie publikácie WMO s názvom Greenhouse Gas Bulletin z 22. novembra 2018,

— so zreteľom na Sliezske vyhlásenie o solidarite a spravodlivej transformácii pracovnej sily, Sliezske ministerské vyhlásenie s názvom Lesy pre klímu, ako aj na partnerstvo pre elektrickú mobilitu a dopravu s nulovými emisiami s názvom Spoločne zavádzať zmeny, ktoré sa podpísali popri konferencii o zmene klímy COP24,

— so zreteľom na zhrnutie celosvetovej hodnotiacej správy o biodiverzite a ekosystémových službách z 29. mája 2019, ktorú vypracovala Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby (ďalej len „IPBES“), určené pre tvorcov politík,

— so zreteľom na svoje uznesenie z 15. novembra 2017 o Akčnom pláne pre ľudí, prírodu a hospodárstvo ([3]),

— so zreteľom na súhrnnú správu na vysokej úrovni o najnovších informáciách o klimatológii, ktorú zostavila poradná skupina pre vedu v rámci samitu OSN o opatreniach v oblasti klímy 2019, s názvom Zjednotení vo vede („United in Science“),

— so zreteľom na prieskum Eurobarometra z apríla 2019 o zmene klímy,

— so zreteľom na otázku pre Radu(O-000029/2019 – B9-0055/2019) a Komisiu (O-000030/2019 – B9-0056/2019) o Konferencii OSN o zmene klímy 2019 v Madride v Španielsku (COP25),

— so zreteľom na článok 136 ods. 5 a článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,

A. keďže Parížska dohoda nadobudla platnosť 4. novembra 2016; keďže k 19. novembru 2019 predložilo OSN 187 zo 197 zmluvných strán UNFCCC svoje listiny o ratifikácii prijatí, schválení alebo pristúpení;

B. keďže 6. marca 2015 EÚ a jej členské štáty predložili svoje plánované vnútroštátne stanovené príspevky k UNFCCC, čím sa zaviazali k záväznému cieľu dosiahnuť do roku 2030 aspoň 40 % zníženie domácich emisií skleníkových plynov (GHG) v porovnaní s úrovňami v roku 1990;

C. keďže záväzky, ktoré dosiaľ prijali signatári Parížskej dohody, nebudú stačiť na dosiahnutie jej spoločného cieľa; keďže súčasný vnútroštátne stanovený príspevok (ďalej len „NDC“) predložený Európskou úniou a jej členskými štátmi nie je v súlade s cieľmi uvedenými v Parížskej dohode a musí sa zrevidovať;

D. keďže správa IPCC o oteplení o 1,5 °C ukazuje, že vplyvy zvýšenia teploty budú pravdepodobne výrazne menej závažné pri zvýšení o 1,5 °C než pri zvýšení o 2 °C;

([3]) Ú. v. EÚ C 356, 4.10.2018, s. 38.

Štvrtok 28. novembra 2019

E. keďže posledné štyri roky – 2015 až 2018 – boli celosvetovo najteplejšími zaznamenanými rokmi a v roku 2018 boli zaznamenané najvyššie celosvetové emisie uhlíka; keďže júl 2019 bol najteplejším mesiacom od doby, keď existujú záznamy o meraní teploty, a rok 2019 pokračuje v tomto trende, čím by sa roky 2015 – 2019 mohli podľa WMO stať najteplejšími piatimi rokmi od doby, keď existujú záznamy:

F. keďže podľa WMO celosvetová koncentrácia CO_2 v roku 2018 predstavovala 407,8 častice na milión (ppm), čo je o 2,2 ppm viac než v roku 2017, a koncentrácia CO_2 by do konca roka 2019 mohla dosiahnuť alebo dokonca prekročiť 410 ppm;

G. keďže v 185 krajinách sveta sa uskutočnili demonštrácie proti zmene klímy ako súčasť celosvetového hnutia a v septembri 2019 vyšlo do ulíc rekordných 7,6 milióna ľudí, aby podporili najväčšiu mobilizáciu v oblasti klímy v histórii;

H. keďže v preambule k Parížskej dohode sa uznáva „dôležitosť zabezpečenia integrity všetkých ekosystémov vrátane oceánov“ a v článku 4 ods. 1 písm. d) UNFCCC sa zdôrazňuje, že jeho zmluvné strany podporujú udržateľné obhospodarovanie, ochranu a posilňovanie záchytov a rezervoárov všetkých skleníkových plynov vrátane biomasy, lesov a oceánov, ako aj iných suchozemských, pobrežných a morských ekosystémov;

I. keďže Čile, ktoré preberie predsedníctvo COP25, už uviedlo, že vyzdvihne úlohu oceánov v boji proti globálnemu otepľovaniu, čo je rozhodnutie, ktoré je o to viac uvážlivejšie po uverejnení novej alarmujúcej správy IPCC o otepľovaní oceánov;

J. keďže lesy významne prispievajú k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na zmenu klímy; keďže približne 10 % emisií skleníkových plynov EÚ zachytávajú rastúce lesy; keďže odlesňovanie zodpovedá za takmer 20 % globálnych emisií skleníkových plynov a je spôsobené predovšetkým rozširovaním priemyselného chovu hospodárskych zvierat, priemyselného pestovania sóje a palmového oleja, ktoré sú určené aj na trh EÚ; keďže EÚ by mala znížiť svoj nepriamy príspevok k odlesňovaniu (tzv. stopa na odlesňovaní), za ktorý nesie zodpovednosť;

K. keďže Európsky parlament už niekoľkokrát žiadal Komisiu, a to aj vo svojom uznesení o zmene klímy zo 14. marca 2019, aby preskúmala stanovovanie cien CO_2 v odvetviach, na ktoré sa ešte nevzťahuje systém EÚ na obchodovanie s emisiami (ďalej len „ETS“);

L. keďže zmena klímy neúmerne postihuje rozvojové krajiny, a to aj napriek tomu, že emitujú oveľa menej CO_2 ako rozvinuté krajiny;

1. pripomína, že zmena klímy je jednou z najväčších výziev, ktorej ľudstvo čelí, a že všetky štáty a subjekty na celom svete musia vynaložiť maximálne úsilie na boj s týmto javom; zdôrazňuje, že včasná medzinárodná spolupráca, solidarita a súdržný a neoblomný záväzok smerom k spoločným opatreniam je jediným riešením prevzatia spoločnej zodpovednosti za ochranu celej planéty;

2. berie na vedomie, že ľudia sa zaujímajú o závažné riziká zmeny klímy; pripomína, že podľa prieskumu Eurobarometra z roku 2019 považuje 93 % občanov EÚ zmenu klímy za vážny problém; víta skutočnosť, že ľudia na celom svete, a najmä mladšie generácie, sú čoraz aktívnejší v boji za prijatie opatrení v oblasti klímy; víta ich výzvy na zaviazanie sa k väčším spoločným ambíciám a na prijatie rýchlych opatrení, aby sa splnili ciele Parížskej dohody a neprekročila hraničná hodnota 1,5 °C; naliehavo vyzýva samosprávy na národnej úrovni, regionálne a miestne samosprávy, ako aj EÚ, aby týmto výzvam venovali pozornosť;

3. uznáva, že pre úspech ambicióznej a inkluzívnej politiky a opatrení EÚ v oblasti klímy je nevyhnutná verejná podpora; domnieva sa, že by sa to malo odrážať v úsilí EÚ bojovať proti zmene klímy;

4. uznáva, že bremeno zmeny klímy už teraz dopadá – a bude naďalej dopadať – predovšetkým na krajiny globálneho Juhu, že krajiny globálneho Juhu sú zraniteľnejšie voči negatívnym účinkom zmeny klímy než krajiny globálneho Severu, že ich už postihujú straty a škody a že majú tiež menšie kapacity na prispôsobenie a že krajiny globálneho Juhu prispeli ku klimatickej kríze výrazne menej ako krajiny globálneho Severu;

5. pripomína, že v preambule k Parížskej dohode sa uznáva „právo na zdravie“ ako kľúčové právo; zdôrazňuje, že v článku 4 ods. 1 písm. f) UNFCCC sa uvádza, že všetky jeho zmluvné strany by mali použiť „vhodné metódy, napríklad posúdenia vplyvu, formulované a určené na vnútroštátnej úrovni, s cieľom minimalizovať nepriaznivé účinky projektov alebo opatrení – ktoré prijali na zmiernenie zmeny klímy alebo na adaptáciu na zmenu klímy –, na hospodárstvo, verejné zdravie a kvalitu životného prostredia“; domnieva sa, že zdravie by malo byť zahrnuté do národných adaptačných plánov a národných oznámení adresovaných UNFCCC;

6. vyjadruje poľutovanie nad tým, že ukazovatele cieľov udržateľného rozvoja v oblasti zmeny klímy nezahŕňajú zdravie; konštatuje však, že situáciu napravujú akademické výskumné iniciatívy Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) a sekretariátu UNFCCC; víta prijatie politického vyhlásenia OSN na vysokej úrovni z 23. septembra 2019 o všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti;

7. uznáva, že dosiahnutie väčšiny cieľov udržateľného rozvoja bude skoro nemožné, ak sa nesplnia ambície v oblasti klímy a životného prostredia dohodnuté na COP21;

8. upozorňuje, že priame vplyvy zmeny klímy sa pociťujú už teraz; zdôrazňuje, že podľa správy Globálnej komisie pre adaptáciu by zmena klímy mohla do roku 2030 uvrhnúť do chudoby viac než 100 miliónov ľudí a výnosy plodín by sa do roku 2050 mohli znížiť o 5 – 30 %, čo by pre osobitne zraniteľné oblasti znamenalo potravinovú neistotu;

9. zdôrazňuje, že sa očakáva, že nezmiernené otepľovanie zmení svetové hospodárstvo tým, že zníži priemerné globálne príjmy o 23 % do roku 2100 a prehĺbi celosvetovú nerovnosť v oblasti príjmov; zdôrazňuje, že na rozdiel od predchádzajúcich odhadov budú očakávané globálne straty približne lineárne vo vzťahu k priemernej svetovej teplote, pričom medián strát bude mnohokrát vyšší, než ukazujú hlavné modely ([4]);

Vedecký základ pre opatrenia v oblasti klímy

10. zdôrazňuje, že osobitná správa IPCC o náraste teploty o 1,5 °C je najkomplexnejším a najaktuálnejším vedeckým hodnotením spôsobov zmierňovania zmeny klímy v súlade s Parížskou dohodou; zdôrazňuje, že podľa uvedenej správy si dobrá šanca udržať do roku 2100 globálny nárast teploty na hodnote nižšej ako 1,5 °C so žiadnym alebo obmedzeným prekročením vyžaduje dosiahnuť nulovú bilanciu globálnych emisií skleníkových plynov najneskôr do roku 2067 a obmedziť ročné globálne emisie skleníkových plynov do roku 2030 na maximálne 27,4 Gt ekvivalentu CO_2 ročne; zdôrazňuje, že vzhľadom na tieto zistenia a v súlade s Parížskou dohodou sa EÚ ako svetový líder a spolu s ostatnými hlavnými svetovými ekonomikami musia usilovať o dosiahnutie nulovej bilancie emisií skleníkových plynov čo najskôr, najneskôr však do roku 2050;

11. zdôrazňuje, že v osobitnej správe IPCC o zmene klímy a pôde sa zdôrazňuje obzvlášť dramatický vplyv globálneho otepľovania na pôdu; vyjadruje znepokojenie nad tým, že degradácia pôdy spôsobená človekom, prevažne z dôvodu neudržateľných poľnohospodárskych postupov, a čoraz častejšie narušenia využívania pôdy, ako sú lesné požiare, ešte viac znižujú schopnosť pôdy zachytávať uhlík; zdôrazňuje, že sa očakáva, že tieto dramatické dôsledky budú horšie za predpokladu pokračovania prevládajúcich globálnych trendov;

12. zdôrazňuje to, že v osobitnej správe IPCC o oceánoch a kryosfére v meniacej sa klíme sa podčiarkuje, že klimatické mechanizmy závisia od stavu oceánov a morských ekosystémov, ktoré sú v súčasnosti postihnuté globálnym otepľovaním, znečistením, nadmerným využívaním morskej biodiverzity, stúpajúcimi hladinami morí, acidifikáciou, odkysličovaním, morskými horúčavami, nebývalým topením ľadovcov a morského ľadu a eróziou pobrežia; navyše zdôrazňuje zistenia

([4]) Burke, M. et al., „*Global non-linear effect of temperature on economic production*“, *Nature*, Vol 527, s. 235 – 239.

Štvrtok 28. novembra 2019

správy týkajúce sa zvýšených rizík pre morské ekosystémy, pobrežné komunity a živobytie; pripomína, že oceány sú súčasťou riešenia na zmiernenie účinkov zmeny klímy a adaptáciu na ne; zdôrazňuje, že konferencia COP25 bude vôbec prvou „modrou konferenciou COP“; vyzýva preto EÚ, aby dala oceány na popredné miesto v rámci agendy Európskeho ekologického dohovoru a prebiehajúcich medzinárodných rokovaní o klíme;

13. vyjadruje znepokojenie nad zisteniami správy UNEP z roku 2018 o medzerách v oblasti emisií, najmä nad skutočnosťou, že súčasné nepodmienené vnútroštátne stanovené príspevky (NDC) zďaleka nepostačujú na udržanie limitu otepľovania stanoveného v Parížskej dohode jasne pod 2 °C, a miesto toho sa predpokladá, že povedú k odhadovanému otepľovaniu o 3,2 °C ([5]) do roku 2100, ak sa s takýmito opatreniami v oblasti klímy bude pokračovať konzistentne počas celého 21. storočia; zdôrazňuje vysoké riziko, že s oteplením o 3,2 °C sa prekonajú určité body zlomu a dôjde k ďalšiemu masívnemu otepľovaniu;

14. vyjadruje znepokojenie nad zisteniami súhrnnej správy na vysokej úrovni („United in Science“), ktorá bola zostavená pre samit OSN o opatreniach v oblasti klímy v roku 2019, najmä nad tým, že rast emisií z uhlia sa v roku 2017 obnovil a že ročný rast emisií CO_2 z fosílnych palív dosiahol v roku 2018 novú vysokú úroveň, čo spôsobilo alarmujúce a bezprecedentné koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére;

15. zdôrazňuje, že súčasná úroveň ambície NDC by sa musela zvýšiť päťnásobne, aby sa neprekročila hraničná hodnota 1,5 °C; zdôrazňuje, že táto globálna ambícia je aj naďalej technicky možná a priniesla by mnohé vedľajšie prínosy pre životné prostredie a verejné zdravie;

16. zdôrazňuje, že podľa Svetovej zdravotníckej organizácie zmena klímy ovplyvňuje sociálne a environmentálne determinanty zdravia – čisté ovzdušie, bezpečnú pitnú vodu, dostatok potravín a bezpečné prístrešie – a že každý rok v období rokov 2030 až 2050 sa očakáva, že v dôsledku hnačky, malárie, podvýživy a teplotného stresu dôjde každý rok k dodatočným 250 000 úmrtiam a mimoriadne vysoké teploty vzduchu priamo prispejú k úmrtiam v dôsledku kardiovaskulárnych a respiračných ochorení, a to najmä u starších a zraniteľných jednotlivcov; zdôrazňuje, že zmena klímy, ktorá prináša záplavy, horúčavy, sucho a požiare, má značný vplyv na ľudské zdravie, a to aj pokiaľ ide o podvýživu, duševné zdravie, kardiovaskulárne a respiračné ochorenia a infekcie prenášané vektormi; zdôrazňuje, že horšie hygienické podmienky a obmedzený prístup k pitnej vode a zdravotníckym službám ohrozujú zdravie žien, najmä počas tehotenstva;

17. zdôrazňuje, že v celosvetovej hodnotiacej správe IPBES 2019 o biodiverzite a ekosystémových službách, osobitnej správe IPCC o zmene klímy a pôde, osobitnej správe IPCC o oceánoch a kryosfére v meniacej sa klíme a v hlavnej správe Globálnej komisie pre adaptáciu sa zmena klímy uznáva za jednu z hlavných priamych hybných síl straty biodiverzity a degradácie pôdy; zdôrazňuje, že negatívne účinky zmeny klímy na prírodu a biodiverzitu, ekosystémové služby, oceány a potravinovú bezpečnosť sa budú v nastávajúcich desaťročiach podľa prognóz významne zvyšovať;

18. opakuje, že prísne zachovanie ekosystémov s vysokým obsahom uhlíka, ako sú rašeliniská, mokrade, pastviny, mangrovy a nedotknuté lesy, je možnosťou reakcie s okamžitým vplyvom, ktorú nemožno za žiadnych okolností nahradiť zalesňovaním, obnovou lesov a obnovou zdegradovanej pôdy, pretože tieto opatrenia nemajú okamžitý účinok;

19. poukazuje na to, že podľa celosvetovej hodnotiacej správy IPBES o biodiverzite a ekosystémových službách v súčasnosti hrozí vyhynutie jednému miliónu druhov; pripomína kľúčovú úlohu biodiverzity, ktorá umožňuje ľuďom bojovať proti globálnemu otepľovaniu a adaptovať sa naň; je znepokojený dôsledkami straty biodiverzity, pokiaľ ide o našu odolnosť; zdôrazňuje, že strata biodiverzity nie je len environmentálnou otázkou, ale má aj širšie spoločenské a hospodársky dôsledky;

([5]) Program OSN pre životné prostredie, *Emissions Gap Report* (Správa o medzerách v oblasti emisií) 2018, s. 21.

Ambiciózna politika EÚ v oblasti klímy: Vnútroštátne stanovený príspevok EÚ a dlhodobá stratégia

20. vyzýva všetky zmluvné strany UNFCCC, aby v spolupráci s regiónmi a neštátnymi subjektmi konštruktívne prispeli k tomuto procesu, ktorý sa má zaviesť do roku 2020, keď sa budú musieť aktualizovať vnútroštátne stanovené príspevky (NDC), aby sa zabezpečil ich súlad s dlhodobým teplotným cieľom Parížskej dohody; uznáva, že súčasné záväzky stále nie sú dostatočné na dosiahnutie cieľov dohody; preto zdôrazňuje, že celosvetové emisie skleníkových plynov onedlho dosiahnu svoje maximum a že všetky zmluvné strany, najmä EÚ a všetky krajiny G20, by mali zintenzívniť svoje úsilie a aktualizovať svoje NDC do začiatku roku 2020, ako sa stanovuje v Parížskej dohode;

21. víta vytvorenie Aliancie proti zmene klímy na samite OSN o opatreniach v oblasti klímy v roku 2019, ktorá zahŕňa 59 zmluvných strán UNFCCC, ktoré avizovali svoj zámer predložiť zvýšené NDC do roku 2020, ako sa stanovuje v Parížskej dohode, a 65 zmluvných strán vrátane Únie, ktoré pracujú na dosiahnutí nulovej bilancie emisií skleníkových plynov do roku 2050; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že napriek požiadavkám Európskeho parlamentu nie všetky členské štáty EÚ boli pripravené podporiť zvýšenie ambicióznosti vnútroštátne stanovených príspevkov EÚ;

22. zdôrazňuje význam ambicióznej a inkluzívnej politiky EÚ v oblasti klímy, aby pôsobila ako dôveryhodný a spoľahlivý partner na celosvetovej úrovni, a zachovania si celosvetového vedúceho postavenia v oblasti klímy; preto zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ investovala do výskumu a priemyselne využiteľných inovácií a v tejto oblasti výrazne pokročila;

23. opätovne naliehavo vyzýva vedúcich predstaviteľov EÚ, aby na zasadnutí Európskej rady 12. a 13. decembra 2019 podporili dlhodobý cieľ EÚ dosiahnuť domácu nulovú bilanciu emisií skleníkových plynov čo najskôr a najneskôr do roku 2050; vyzýva krajinu, ktorá vykonáva predsedníctvo Rady a Komisiu, aby tento cieľ potom čo najskôr oznámili sekretariátu UNFCCC; zdôrazňuje, že s cieľom dosiahnuť domácu nulovú bilanciu emisií skleníkových plynov do roku 2050 nákladovo najefektívnejším spôsobom, a tak, aby sa nemuselo spoliehať na technológie na odstraňovanie uhlíka, ktoré by predstavovali značné riziká pre ekosystémy, biodiverzitu a potravinovú bezpečnosť, bude potrebné zvýšiť úroveň ambícií stanovených pre rok 2030; zdôrazňuje, že riešenia blízke prírode sú kľúčovým nástrojom pre EÚ na dosiahnutie cieľov znižovania emisií skleníkových plynov; ľutuje, že samit OSN o klíme v septembri 2019 bol zmeškanou príležitosťou pre EÚ, aby stanovila vyššie ambície a preukázala vedúce postavenie pri dosahovaní Parížskej dohody; považuje za nanajvýš dôležité, aby EÚ na COP25 vyslala jasný signál, že je pripravená posilniť svoj príspevok k Parížskej dohode;

24. podporuje aktualizáciu NDC Európskej únie o cieľ pre celé hospodárstvo spočívajúci v znížení domácich emisií skleníkových plynov do roku 2030 o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990; vyzýva preto vedúcich predstaviteľov EÚ, aby podporili zvýšenie ambicióznosti NDC Európskej únie; domnieva sa, že by sa to malo urobiť a zároveň zakotviť do práva EÚ cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu čo najskôr a najneskôr do roku 2050; vyzýva iné svetové ekonomiky, aby aktualizovali svoje NDC s cieľom dosiahnuť globálne účinky;

25. očakáva, že v rámci Európskeho ekologického dohovoru sa stanoví komplexná a ambiciózna stratégia na dosiahnutie klimaticky neutrálnej Európy najneskôr do roku 2050 vrátane cieľa znížiť domáce emisie skleníkových plynov o 55 % do roku 2030; vyzýva Komisiu, aby zodpovedajúcim spôsobom prispôsobila všetky svoje príslušné politiky, najmä politiku v oblasti klímy, poľnohospodárstva a súdržnosti;

26. zdôrazňuje, že na uskutočnenie cieľov Parížskej dohody sú potrebné konkrétne vykonávacie opatrenia a presadzovanie na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ, ako je účinné vykonávanie cieľov na rok 2030 v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti;

27. zdôrazňuje, že všetky politiky v oblasti klímy by sa mali vykonávať v súlade so zásadou spravodlivej transformácie a v úzkej spolupráci s občianskou spoločnosťou a so sociálnymi partnermi; domnieva sa preto, že silnejšie sociálne partnerstvá a zapojenie občianskej spoločnosti na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ majú zásadný význam pre dosiahnutie klimatickej neutrality naprieč všetkými sektormi spoločnosti spravodlivým, inkluzívnym a sociálne udržateľným spôsobom; zastáva názor, že riešenia blízke prírode a obnova a ochrana ekosystémov a biologickej diverzity sú nevyhnutné na umožnenie zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na ňu;

Štvrtok 28. novembra 2019

28. domnieva sa, že v záujme zabezpečenia väčšej stability trhov bude prospešné, aby si EÚ stanovila ďalší priebežný cieľ zníženia emisií do roku 2040, keďže by sa tým zabezpečila ďalšia stabilita a splnenie cieľa nulovej bilancie emisií skleníkových plynov do roku 2050; pripomína, že je potrebné pravidelne aktualizovať takéto ciele, aby sa zabezpečilo, že budú v súlade s vykonávaním Parížskej dohody.

29. domnieva sa, že by sa malo pokračovať v práci na vývoji spoľahlivého modelu merania klimatického vplyvu na základe spotreby; berie na vedomie záver hĺbkovej analýzy Komisie o tom, že snahy EÚ o zníženie emisií z jej výroby sú do určitej miery vyrovnávané dovozom tovaru s vyššou uhlíkovou stopou, ale EÚ napriek tomu významne prispela k zníženiu emisií v iných krajinách kvôli zvýšenému obchodnému toku a vyššej uhlíkovej efektívnosti svojho vývozu;

30. zdôrazňuje, že na ochranu celosvetovej biodiverzity, zastavenie jej súčasného úpadku a jej obnovenie v čo najväčšej miere je potrebný silnejší medzinárodný rámec; domnieva sa, že takýto rámec by mal byť založený na cieľoch a pevných záväzkoch, ktoré pozostávajú z NDC a iných vhodných nástrojov, finančných záväzkov a lepších záruk budovania kapacít, ako aj z mechanizmu päťročného preskúmania, a že dôraz by sa mal klásť na zvýšenie ambícií;

Konferencia COP25 v Madride v Španielsku

31. uznáva úspechy konferencie COP24 v Katoviciach, vďaka ktorej sa posilnila dynamika opatrení v oblasti klímy a dokončil sa pracovný program Parížskej dohody (katovický súbor pravidiel), a boli vydané operatívne usmernenia pre Parížsku dohodu; konštatuje však, že na COP25 sa musia uzavrieť niektoré neukončené záležitosti z Katovíc, konkrétne v oblasti mechanizmov podľa článku 6 Parížskej dohody; okrem toho sa domnieva, že na COP25 bude potrebné prijať viaceré vykonávacie rozhodnutia, najmä v oblasti zmiernenia zmeny klímy, adaptácie, transparentnosti a podpory; očakáva úspešný výsledok preskúmania Varšavského medzinárodného mechanizmu pre straty a škody a rokovaní o akčnom pláne pre rodovú rovnosť na COP25; počíta s tým, že na COP25 sa uskutočnia ďalšie diskusie s cieľom dohodnúť sa na spoločných časových rámcoch;

32. zdôrazňuje, že je dôležité stanoviť spoločné lehoty vykonávania NDC, i keď mnohé zmluvné strany UNFCCC majú päť alebo desaťročné časové rámce, iné majú kratšie obdobia vykonávania alebo žiadne časové rámce akéhokoľvek druhu; poznamenáva, že zachovanie konfliktných časových rámcov by mohlo negatívne ovplyvniť budúce rokovania o ambíciách v oblasti klímy; domnieva sa, že spoločné lehoty vykonávania NDC by zabezpečili, že všetky zmluvné strany by jednotne aktualizovali a oznámili svoje záväzky a že by sa zlepšilo celkové globálne úsilie a jednoduchšie by sa meralo; podporuje zavedenie päťročného spoločného časového rámca pre všetky NDC na obdobie po roku 2030, ktorý zodpovedá cyklu ambícií Parížskej dohody a nie je na úkor dodatočných dlhodobých záväzkov, ktoré môžu zmluvné strany plniť na vnútroštátnej úrovni;

33. víta skutočnosť, že Čile je jednou z najúspešnejších rýchlo sa rozvíjajúcich krajín v prechode na čistú energiu, a najmä že vykazuje najvyšší nárast výroby slnečnej energie na svete; domnieva sa, že záväzky Čile týkajúce sa riešenia núdzového stavu v oblasti klímy by mali byť inšpiráciou pre mnohé krajiny v Južnej Amerike a na celom svete;

34. zdôrazňuje, že celosvetové opatrenia podniknuté počas nasledujúceho desaťročia ovplyvnia budúcnosť ľudstva na nasledujúcich 10 000 rokov; vyzýva preto Komisiu a všetky zmluvné strany v rámci COP25, aby prijali odvážne a ambiciózne opatrenia;

35. uznáva úlohu kooperatívnych prístupov pri plnení ambicióznejších cieľov, pokiaľ ide o výsledky zmiernenia zmeny klímy a adaptácie, ako aj pri podpore udržateľného rozvoja a environmentálnej integrity; zdôrazňuje, že je potrebné, aby toto úsilie prinieslo celkové zníženie emisií a aby sa zabránilo zvýšeniu emisií počas období NDC alebo medzi nimi; vyjadruje znepokojenie nad malým pokrokom dosiahnutým na 50. medzizasadnutí UNFCCC v Bonne o trhových a netrhových mechanizmoch;

36. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby presadzovali prísne a spoľahlivé medzinárodné pravidlá týkajúce sa článku 6 Parížskej dohody; uznáva mnohé problémy, ktoré pre environmentálnu integritu a udržateľnosť predstavuje veľký počet projektov mechanizmu čistého rozvoja (CDM) a spoločného vykonávania v rámci Kjótskeho protokolu; požaduje, aby sa zabránilo medzerám v účtovníctve alebo dvojitému započítaniu a aby bola zabezpečená prínosnosť znižovania emisií;

vyjadruje znepokojenie nad možným využívaním jednotiek vydaných podľa Kjótskeho protokolu na plnenie cieľov NDC, keďže by sa výrazne zhoršila environmentálna integrita budúcich mechanizmov stanovených podľa článku 6; zdôrazňuje, že emisné práva, s ktorými sa obchoduje v rámci nových trhových mechanizmov, musia byť dodatočné a musia zvýšiť úsilie existujúcich a budúcich NDC o zmierňovanie; vyslovuje sa za to, aby sa časť výnosov z mechanizmov podľa článku 6 dala na nedostatočne financovaný Adaptačný fond;

37. domnieva sa, že na COP25 by sa mala vymedziť nová úroveň ambícií, pokiaľ ide o vykonávanie Parížskej dohody, ako aj v súvislosti s ďalším obdobím NDC, ktorá by mala odrážať posilnenie záväzkov voči opatreniam v oblasti klímy vo všetkých sektoroch na pevnine a v oceánoch;

38. zdôrazňuje význam toho, aby EÚ na konferencii COP25 vystupovala jednotne v záujme udržania politickej moci a dôveryhodnosti; naliehavo vyzýva všetky členské štáty, aby podporili mandát EÚ počas rokovaní a bilaterálnych stretnutí s ostatnými aktérmi;

Úloha lesov

39. pripomína, že Parížska dohoda od všetkých zmluvných strán vyžaduje prijatie opatrení na zachovanie a posilnenie záchytov vrátane lesov; konštatuje, že zastavenie odlesňovania a degradácie lesov a umožnenie lesom opätovný rast by tvorilo najmenej 30 % všetkých zmierňujúcich opatrení potrebných na obmedzenie globálneho otepľovania na 1,5 °C; zdôrazňuje, že udržateľne obhospodarované lesy majú obrovský význam v boji proti zmene klímy, a to prostredníctvom zvýšenej sekvestrácie CO_2 v rastúcich lesoch, ukladania uhlíka vo výrobkoch z dreva a nahradenia fosílnych surovín a energie z nich, čím sa zároveň znižujú riziká lesných požiarov, zamorení škodcami či chorôb; zdôrazňuje, že je dôležité stimulovať postupy, ktoré zachovávajú prirodzené záchyty uhlíka vrátane primárnych lesov a nedotknutých lesných pôd a ktoré oznámenie Komisie o zintenzívnení činnosti EÚ v oblasti obnovy lesov považuje za nenahraditeľné;

40. vyzýva všetky zmluvné strany vrátane EÚ a jej členských štátov, aby splnili svoje medzinárodné záväzky, okrem iného vrátane záväzkov v rámci Fóra OSN o lesoch, Dohovoru OSN o biologickej diverzite, Newyorskej deklarácie o lesoch a cieľa udržateľného rozvoja č. 15, najmä cieľa 15.2, ktorého cieľom je globálne podporovať vykonávanie udržateľného hospodárenia všetkých typov lesov, zastaviť odlesňovanie, obnoviť znehodnotené lesy a podstatne zvýšiť zalesňovanie a opätovné zalesňovanie do roku 2020; vyzýva na vynakladanie väčšieho úsilia na všetkých politických úrovniach, aby sa zabránilo zhoršovaniu lesov v Európe a aby sa v prípade potreby obnovil ich dobrý stav; žiada Komisiu a členské štáty, aby podporili opatrenia na obnovu lesov na degradovaných pôdach a na pôdach, ktoré nie sú vhodné na poľnohospodárske účely;

41. vzhľadom na zásadnú úlohu lesov v boji proti zmene klímy a na výzvy, ktorým čelia niektorí vlastníci lesov v Európe z dôvodu extrémneho sucha a škodcov, sa domnieva, že Komisia by mala zvážiť vytvorenie stimulačného rámca pre prípad, že udržateľné obhospodarovanie lesov stratí svoj ekonomický prínos;

Odolnosť proti zmene klímy prostredníctvom adaptácie

42. víta uverejnenie správy Komisie o vykonávaní stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, v ktorej sa uvádza, že v rámci každého z jej ôsmich individuálnych opatrení sa dosiahol istý pokrok; konštatuje však, že napriek celosvetovému úsiliu o zníženie emisií sú dôsledky zmeny klímy neodvratné a ďalšie opatrenia na adaptáciu majú zásadný význam; vyzýva preto Komisiu, aby zrevidovala stratégiu vzhľadom na závery správy, že EÚ je naďalej zraniteľná voči pôsobeniu klímy v rámci jej hraníc, ako aj za jej hranicami; zdôrazňuje, že je potrebné, aby odvetvie poisťovníctva investovalo do adaptácie a aby do výskumu a inovácií prúdili verejné a súkromné investície; domnieva sa, že ochrana ľudského zdravia a bezpečnosti, zastavenie poklesu biodiverzity a degradácie pôdy a podpora adaptácie miest predstavujú priority;

43. konštatuje, že v článku 8 Parížskej dohody (o stratách a škodách) sa uvádza, že zmluvné strany by mali zaujať prístup založený na spolupráci, pokiaľ ide o straty a škody spojené s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy; zdôrazňuje preto význam globálnych podporných opatrení v oblastiach, ktoré sú osobitne citlivé na vplyvy zmeny klímy;

44. opakuje, že všetky krajiny musia prijať opatrenia na adaptáciu, ak majú minimalizovať negatívne vplyvy zmeny klímy a naplno využiť príležitosti na rast odolný proti zmene klímy a udržateľný rozvoj; zdôrazňuje, že je potrebné vyvinúť jednotné systémy a nástroje na sledovanie pokroku a účinnosti národných adaptačných plánov a opatrení; vyjadruje poľutovanie nad tým, že návrhy národných plánov v oblasti energetiky a klímy členských štátov neboli ambiciózne, pokiaľ ide o ciele v oblasti energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov; pripomína, že obnoviteľné zdroje vrátane energie z obnoviteľných morských zdrojov sú ako prvok obehového hospodárstva súčasťou riešenia na zmiernenie dôsledkov zmeny klímy a adaptácie na tieto účinky; vyzýva členské štáty, aby posilnili svoje národné plány v oblasti energetiky a klímy s cieľom úplného vykonania Parížskej dohody;

Financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy a iné prostriedky vykonávania

45. víta rozhodnutie prijaté na COP24, aby Adaptačný fond naďalej slúžil cieľom Parížskej dohody; uznáva dôležitosť tohto fondu pre tie komunity, ktoré sú najviac zraniteľné voči zmene klímy, a preto víta nový dobrovoľný príspevok vo výške 10 miliónov USD, ktorý do fondu vložili členské štáty na rok 2019;

46. uznáva, že 37 % rozpočtu EÚ sa v súčasnosti vynakladá na financovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „SPP“), čo by mohlo mobilizovať významné finančné prostriedky na podnecovanie a odmeňovanie postupov v odvetví poľnohospodárstva, ktoré sú šetrné voči klíme a životnému prostrediu;

47. opakuje, že SPP by už nemala poskytovať dotácie na činnosti, ktoré sú škodlivé pre životné prostredie a klímu vrátane odvodňovania rašelinísk a nadmerného odberu vody na zavlažovanie, ani by nemala penalizovať výskyt stromov v poľnohospodárskych oblastiach;

48. uznáva, že EÚ a jej členské štáty sú najväčším poskytovateľom verejného financovania opatrení v oblasti zmeny klímy; víta rozhodnutie prijaté na COP24 týkajúce sa toho, že sa treba dohodnúť na ambicióznejšom cieli od roku 2025, ktorý prevýši súčasný záväzok mobilizovať od roku 2020 sumu 100 miliárd USD ročne, ale vyjadruje znepokojenie nad tým, že skutočné záväzky rozvinutých krajín ešte stále nedosahujú spoločný cieľ 100 miliárd USD ročne; očakáva, že krajiny s rozvíjajúcou sa ekonomikou budú od roku 2025 prispievať k zvýšenému medzinárodnému financovaniu opatrení v oblasti klímy v budúcnosti;

49. uznáva, že zmena klímy nie je lokalizovaná výzva a že vplyvy klímy mimo EÚ majú dôsledky aj v rámci EÚ, keďže fenomény ako hurikány, suchá, povodne a lesné požiare môžu ovplyvniť potravinovú bezpečnosť a bezpečnosť dodávok vody EÚ a dodávateľské reťazce tovaru a služieb; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ako prioritu stanovili zvýšenie medzinárodného financovania opatrení v oblasti zmeny klímy zamerané na adaptáciu s cieľom dostať ho na rovnakú úroveň aká je pri financovaní opatrení v oblasti zmeny klímy zameraná na zmierňovanie zmeny klímy a aby zabezpečili financovanie týchto opatrení zamerané na straty a škody;

50. zdôrazňuje význam realizácie globálneho cieľa v oblasti adaptácie a mobilizácie veľkých nových fondov na adaptáciu v rozvojových krajinách; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby sa zaviazali k výraznému zvýšeniu financovania adaptácie, ktoré poskytujú; uznáva potrebu pokroku v otázke strát a škôd, pre ktoré by sa mali získať dodatočné zdroje prostredníctvom inovatívnych zdrojov verejných financií v rámci Varšavského medzinárodného mechanizmu;

51. zdôrazňuje úlohu udržateľného financovania a domnieva sa, že pre úspešnú dekarbonizáciu celosvetového hospodárstva je nevyhnutné, aby hlavné medzinárodné finančné inštitúcie rýchlo schválili a rozvíjali ekologické financovanie; zdôrazňuje potrebu vykonávania akčného plánu EÚ pre udržateľné financovanie a víta vytvorenie Medzinárodnej platformy pre udržateľné financovanie;

52. okrem toho zdôrazňuje úlohu súkromného sektora vrátane podnikov a finančných trhov pri plnení cieľov v oblasti udržateľnosti; víta úsilie o zavedenie právnych predpisov o udržateľnosti financií a naliehavo vyzýva Komisiu, aby zaviedla pravidlá transparentnosti a zodpovednosti pre spoločnosti, do ktorých sa investuje, najmä pokiaľ ide o oslabovanie udržateľnosti a dodržiavanie ľudských práv v rozvojových krajinách;

53. víta dohodu dosiahnutú 196 vládami na konferencii COP14 Dohovoru OSN o biologickej diverzite o rozšírení investícií do prírody a ľudí do roku 2020 a neskôr; zdôrazňuje, že hospodársky rast môže uľahčiť udržateľný rozvoj len vtedy, keď nepovedie k zhoršeniu biodiverzity a schopnosti prírody slúžiť ľuďom;

54. zdôrazňuje, že rozpočet EÚ by mal byť v súlade s jej medzinárodné záväzkami týkajúcimi sa udržateľného rozvoja a jej strednodobými a dlhodobými cieľmi v oblasti klímy a energetiky a nemal by byť kontraproduktívny vo vzťahu k týmto cieľom alebo obmedzovať ich vykonávanie; vyzýva preto Komisiu, aby zabezpečila preskúmanie investícií EÚ z hľadiska klímy a biodiverzity a v náležitých prípadoch predložila harmonizované a záväzné pravidlá; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že budúci viacročný finančný rámec (VFR) bude v plnom súlade s Parížskou dohodou a že žiadne výdavky nebudú v rozpore s touto dohodou; zdôrazňuje význam dopĺňania Zeleného klimatického fondu a nabáda členské štáty, aby aspoň zdvojnásobili svoje príspevky na počiatočnú mobilizáciu zdrojov; víta rozhodnutie Rady riaditeľov EIB ukončiť financovanie väčšiny projektov v oblasti energie z fosílnych palív od konca roku 2021 a postupne zvýšiť podiel jej finančných prostriedkov určených na opatrenia v oblasti klímy a udržateľnosť životného prostredia tak, aby od roku 2025 tvorili 50 % jej operácií; domnieva sa, že ide o prvý ambiciózny krok smerom k transformácii EIB na európsku klimatickú banku;; žiada členské štáty, aby sa riadili rovnakou zásadou v prípade záruk na vývozné úvery; žiada osobitné verejné záruky v prospech ekologických investícií, značiek ekologického financovania a fiškálnych výhod poskytovaných v súvislosti so zelenými investičnými fondmi a vydávania ekologických dlhopisov; zdôrazňuje potrebu ambicióznejšieho financovania výskumu a priemyselne využiteľných inovácií;

55. vyzýva EIB, aby prehodnotila svoju stratégiu v oblasti klímy v roku 2020 a prijala konkrétne a ambiciózne akčné plány na splnenie svojho záväzku zosúladiť všetky svoje finančné činnosti s Parížskou dohodou, ako aj aby urýchlene zosúladila všetky svoje politiky a usmernenia v oblasti poskytovania úverov s cieľmi Parížskej dohody;

56. zdôrazňuje význam spravodlivého prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo a potrebu predvídavého a participatívneho prístupu s cieľom zabezpečiť, aby občania mali z tohto prechodu prospech, a podporiť najzraniteľnejšie regióny a komunity; považuje vytvorenie fondu pre spravodlivú transformáciu za jeden z nástrojov na úrovni EÚ, ktorý možno použiť a ktorým sa zaručí inkluzívny a informovaný prechod pre ľudí a regióny v EÚ, ktoré sú najviac postihnuté dekarbonizáciou, ako sú regióny ťažby uhlia, ktorých sa tento prechod týka; uznáva, že samotné kompenzačné fondy nezaručujú spravodlivý prechod a že komplexná stratégia EÚ pre rozvoj a modernizáciu daných regiónov EÚ a podpora pre tie, ktoré sú v popredí prechodu, by mala byť jadrom každej politiky prechodu; domnieva sa, že transformácia EÚ v súvislosti so zmenou klímy musí byť udržateľná z ekologického, hospodárskeho a sociálneho hľadiska; vyzýva EÚ a členské štáty, aby v tejto súvislosti zaviedli primerané politiky a financovanie, ktoré budú podmienené jasnými, dôveryhodnými a vykonateľnými krátkodobými a dlhodobejšími záväzkami príslušných členských štátov v oblasti dekarbonizácie v rámci celého hospodárstva, a to aj tým, že do svojich konečných NECP zahrnú konkrétne politiky zamerané na postupné ukončenie využívania uhlia, iných fosílnych palív a subvencií na fosílne palivá v časovom rámci, ktorý bude v súlade so záväzkom EÚ udržať globálne otepľovanie v súlade s dlhodobými cieľmi Parížskej dohody a s cieľom klimatickej neutrality do roku 2050;

57. domnieva sa, že na to, aby bol prechod na energiu z udržateľných zdrojov úspešný, je nevyhnutná demokratizácia energetického systému; žiada preto, aby boli práva a zručnosti občanov zlepšené s cieľom umožniť im zúčastňovať sa na výrobe bezpečnej a čistej energie;

58. zdôrazňuje, že je dôležité začať rokovania s tými krajinami na celom svete, ktoré sú v súčasnosti závislé od vývozu fosílnych palív, s cieľom určiť, akým spôsobom možno vykonávať stratégiu spoločnej energetickej a klimatickej bezpečnosti, aby sa týmto regiónom zlepšili vyhliadky do budúcnosti;

59. vyjadruje presvedčenie, že jadrová energia môže zohrávať úlohu pri plnení cieľov v oblasti klímy, pretože nevypúšťa skleníkové plyny, a môže zabezpečiť aj značný podiel výroby elektrickej energie v Európe; domnieva sa však, že vzhľadom na odpad, ktorý produkuje, si táto energia vyžaduje strednodobú a dlhodobú stratégiu, ktorá zohľadňuje technologický pokrok (laser, jadrová syntéza atď.) zameraný na zlepšenie udržateľnosti celého odvetvia;

60. podporuje prácu koalície ministrov financií pre oblasť opatrení v oblasti klímy a nabáda všetky vlády, aby prijali záväzok koalície týkajúci sa zosúladenia všetkých politík a postupov v oblasti pôsobnosti ministerstiev financií s cieľmi Parížskej dohody a schválenia účinného stanovovania cien uhlíka, ako je uvedené v helsinských zásadách;

61. pripomína zmluvným stranám, že treba vyčleniť dostatočné zdroje na prechod od záväzkov k činom a na vykonávanie opatrení nevyhnutných na dosiahnutie cieľov Parížskej dohody; podporuje rastúci impulz pre zavedenie mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach EÚ na účely dovozu do EÚ s cieľom vytvoriť rovnaké podmienky pre medzinárodný obchod a zabrániť úniku uhlíka;

Úloha neštátnych aktérov

62. víta rozhodné a rastúce mládežnícke hnutie proti zmene klímy; zdôrazňuje, že je dôležité zapojiť mladých ľudí do zmysluplného dialógu a podporovať ich účasť na tvorbe politík na všetkých úrovniach; víta narastajúcu globálnu mobilizáciu čoraz širšieho spektra neštátnych aktérov odhodlaných uskutočňovať opatrenia v oblasti klímy s konkrétnymi a merateľnými výsledkami; zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu občianskej spoločnosti, súkromného sektora a samospráv územných celkov pri ovplyvňovaní a riadení verejnej mienky a štátnych opatrení a pri výmene poznatkov a najlepších postupov, pokiaľ ide o vypracúvanie a vykonávanie opatrení na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu; žiada EÚ, členské štáty a všetky zmluvné strany, aby povzbudzovali neštátnych aktérov, ktorí sa čoraz viac stávajú priekopníkmi v boji proti zmene klímy, podporovali ich a spolupracovali s nimi; okrem toho sa domnieva, že by sa mali zapojiť občania a mala by sa zvýšiť ich informovanosť;

63. zdôrazňuje kľúčovú úlohu miest pri realizovaní cieľov Parížskej dohody vzhľadom na to, že podľa súhrnnej správy OSN z roku 2018 o cieli udržateľného rozvoja č. 11 s názvom Monitorovanie pokroku smerom k inkluzívnym, bezpečným, odolným a udržateľným mestám a ľudským osídleniam sú zdrojom viac ako 70 % všetkých emisií skleníkových plynov, odpadu a znečistenia ovzdušia; víta záväzok, ktorý prijalo 102 miest na samite OSN o opatreniach v oblasti klímy, a to dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050; vyzýva zmluvné strany, aby do svojich plánov znižovania emisií začlenili mestá vo väčšej miere;

Otvorenosť, inkluzívnosť a transparentnosť

64. zdôrazňuje, že na dosiahnutie cieľa obmedziť nárast priemernej globálnej teploty na 1,5 °C je potrebná účinná účasť všetkých zmluvných strán, čo si zas vyžaduje, aby sa riešila otázka vlastných alebo konfliktných záujmov; v tejto súvislosti pripomína svoju podporu zavedeniu osobitnej politiky v oblasti konfliktov záujmov ako súčasť UNFCCC; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaujali vedúce postavenie v tomto procese, avšak bez ohrozenia zámerov a cieľov UNFCCC a Parížskej dohody;

65. zdôrazňuje, že 80 % osôb vysídlených v dôsledku zmeny klímy sú ženy a deti, ktoré sú vo všeobecnosti viac ovplyvnené zmenou klímy než muži a znášajú aj väčšiu záťaž, napriek tomu, že sa až tak nezapájajú do kľúčového rozhodovania o opatreniach v oblasti klímy; zdôrazňuje preto, že posilnenie postavenia všetkých marginalizovaných rodových komunít, ako aj ich úplná a rovnaká účasť a vedúce postavenie na medzinárodných fórach, ako je UNFCCC, a ich zapojenie do vnútroštátnych, regionálnych a miestnych opatrení v oblasti klímy sú nevyhnutné pre úspech a účinnosť takýchto opatrení; domnieva sa, že EÚ a členské štáty by mali plne podporovať vykonávanie akčného plánu UNFCCC pre rodovú rovnosť, najmä začlenením rodového hľadiska do politík EÚ v oblasti klímy a rozvoja, a mali by podporovať účasť domorodých žien a obhajcov práv žien v procese UNFCCC;

66. konštatuje, že dôsledky zmeny klímy okrem iného pre prežitie, výživu a prístup k vzdelaniu sú obzvlášť závažné pre zdravie, ochranu a rozvoj detí a dospievajúcich; považuje za nevyhnutné konať s cieľom obmedziť tieto škodlivé účinky;

Komplexné úsilie všetkých odvetví

67. radí Komisii, aby preskúmala prepojenia a iné formy spolupráce so zainteresovanými stranami na trhoch tretích krajín a regiónov s uhlíkom a podporila vytvorenie ďalších trhov s uhlíkom a iných mechanizmov stanovovania cien uhlíka, ktoré prinesú ďalšie zefektívnenie, úspory nákladov a zníženie rizika úniku uhlíka vytvorením rovnakých podmienok na celosvetovej úrovni; vyzýva Komisiu, aby zaviedla ochranné prvky na zaistenie toho, aby akékoľvek prepojenia s ETS EÚ naďalej prinášali dodatočné a trvalé príspevky k zmierňovaniu zmeny klímy a neohrozovali záväzky EÚ týkajúce sa domácich emisií skleníkových plynov;

68. pripomína, že všetky odvetvia musia prispieť, aby bolo možné dosiahnuť klimaticky neutrálne hospodárstvo, a že dekarbonizácia hospodárstva EÚ by nemala viesť k presunu emisií uhlíka do tretích krajín prostredníctvom úniku uhlíka, ale mala by sa stať úspechom nášho hospodárstva a priemyslu vďaka primeraným investíciám, vhodným nástrojom a príležitostiam na rozvoj potrebných prelomových inovácií a technológií; verí v úspech trhovo orientovaného prístupu; domnieva sa, že opatrenia na kompenzáciu uhlíka na hraniciach musia byť založené na štúdii uskutočniteľnosti a musia byť v súlade s pravidlami WTO;

69. berie na vedomie vyhlásenie novozvolenej predsedníčky Komisie Ursuly von der Leyenovej, že ETS sa rozšíri na odvetvia, na ktoré sa zatiaľ systém EÚ na obchodovanie nevzťahuje; odmieta priame začlenenie do systému EÚ na obchodovanie s emisiami;

70. zdôrazňuje, že odvetvie dopravy je jediným odvetvím, v ktorom sa od roku 1990 emisie zvyšujú; zdôrazňuje, že to nie je v súlade s dlhodobým cieľom klimatickej neutrality, ktorý si vyžaduje zníženie emisií vo všetkých sektoroch spoločnosti, vrátane leteckej a námornej dopravy, vo väčšej a rýchlejšej miere; pripomína, že odvetvie dopravy bude nutné úplne dekarbonizovať najneskôr do roku 2050; konštatuje, že analýza Komisie ukazuje, že aj keby sa súčasné globálne ciele a opatrenia plánované Medzinárodnou námornou organizáciou (ďalej len „IMO“) a Medzinárodnou organizáciou civilného letectva (ďalej len „ICAO“) vykonávali v plnej miere, nedosiahlo by sa nimi nevyhnutné zníženie emisií, a že sú potrebné ďalšie významné opatrenia v súlade s cieľom dosiahnuť nulovú bilanciu emisií skleníkových plynov v celom hospodárstve; domnieva sa, že v záujme zaistenia súladu NDC so záväzkami celého hospodárstva požadovanými Parížskou dohodou by zmluvné strany mali byť nabádané k tomu, aby do nich zaradili emisie z medzinárodnej námornej dopravy a letectva a aby sa dohodli na opatreniach na medzinárodnej, regionálnej a národnej úrovni na riešenie emisií z týchto odvetví a vykonali ich;

71. pripomína, že sa predpokladá, že celosvetové emisie z medzinárodnej leteckej dopravy budú do roku 2020 približne o 70 % vyššie než v roku 2005 a že do roku 2050 by sa dokonca mohli zvýšiť o ďalších 300 – 700 %; vyjadruje obavy v súvislosti s úrovňou ambícií systému kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (ďalej len „CORSIA“) organizácie ICAO vzhľadom na prebiehajúcu prácu na štandardoch a odporúčaniach, ktoré sa majú používať pri vykonávaní tohto systému od roku 2019; zdôrazňuje, že súčasné štandardy sú neuspokojivé a že ďalšie oslabenie systému CORSIA je neprijateľné; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vyvinuli maximálne úsilie o posilnenie ustanovení systému CORSIA a o podporu prijatia dlhodobého cieľa výrazne znížiť emisie v sektore letectva a zároveň zaručili legislatívnu autonómiu EÚ pri vykonávaní smernice o ETS; navyše zdôrazňuje, že je potrebné riešiť neuhlíkové emisie skleníkových plynov z leteckej dopravy v rámci systému EÚ a medzinárodného systému;

72. vyjadruje hlboké znepokojenie nad prijatím rezolúcie A40-19 na 40. zhromaždení ICAO a tzv. doložky o výhradnom práve v systéme CORSIA; naliehavo vyzýva členské štáty, aby predložili formálnu výhradu k tejto časti uznesenia s cieľom zachovať legislatívnu autonómiu Únie, pokiaľ ide o opatrenia zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov z odvetvia leteckej dopravy;

73. pripomína právnu povinnosť Komisie predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu do 12 mesiacov od prijatia príslušných nástrojov organizáciou ICAO a pred uvedením systému CORSIA do prevádzky, v ktorej okrem iného preskúma ambície a celkovú environmentálnu integritu systému CORSIA vrátane jeho všeobecnej ambície v súvislosti s cieľmi Parížskej dohody; zdôrazňuje, že ako spoluzákonodarcovia sú Európsky parlament a Rada jedinými inštitúciami, ktoré môžu rozhodovať o akýchkoľvek budúcich zmenách smernice o ETS; zdôrazňuje, že akékoľvek zmeny smernice o ETS by sa mali uskutočňovať len vtedy, keď sú v súlade so záväzkom EÚ znížiť emisie skleníkových plynov v celom hospodárstve, čo nezahŕňa používanie kompenzačných kreditov po roku 2020;

74. víta rastúcu podporu koordinovaného prístupu k cenotvorbe v oblasti letectva v celej EÚ a vyzýva Komisiu, aby čo najskôr predložila ambiciózne preskúmanie smernice o zdaňovaní energie v tejto súvislosti vrátane ukončenia daňových výnimiek, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú na kerozín a námorné palivá;

75. pripomína, že emisie CO_2 z lodnej dopravy sa do roku 2050 podľa prognózy zvýšia o 50 až 250 %; víta dohodu o počiatočnej stratégii IMO v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov z lodí ako prvý krok tohto sektora prispievajúci k splneniu teplotného cieľa Parížskej dohody; naliehavo vyzýva IMO, aby urýchlene vykonala kroky vedúce k prijatiu krátkodobých a strednodobých opatrení v snahe prispieť k dosiahnutiu cieľov tejto stratégie; zdôrazňuje význam a naliehavosť vykonávania krátkodobých a strednodobých opatrení ešte pred rokom 2023; vyzýva EÚ, Komisiu a členské štáty, aby vynaložili maximálne úsilie na podporu urýchlenej klasifikácie Stredozemného mora ako oblasti kombinovanej kontroly emisií SOx a NOx, čo predstavuje kľúčový krok smerom k zníženiu emisií z lodnej dopravy v Európe; zdôrazňuje, že treba okamžite preskúmať ďalšie opatrenia a kroky vrátane nástrojov stanovovania cien uhlíka s cieľom riešiť problém emisií z námornej dopravy v súlade so sektorovou stratégiou prechodu na nízke emisie; následne vyjadruje svoje presvedčenie, že EÚ a členské štáty by mali podrobne monitorovať vplyv a vykonávanie počiatočnej stratégie IMO; víta návrh nariadenia EÚ s cieľom náležite zohľadniť globálny systém zberu údajov o spotrebe lodného paliva (ďalej len „MRV“)

a globálny systém IMO na zber údajov o spotrebe lodného paliva; pripomína, že MRV je prvým krokom, ktorý by mal v konečnom dôsledku umožniť EÚ prijať povinné ciele na zníženie emisií; naliehavo vyzýva Komisiu, aby v rámci svojej stratégie dekarbonizácie do roku 2050 čo najskôr navrhla dodatočné opatrenia EÚ, ako je začlenenie námorného sektora do ETS a zavedenie normy v oblasti efektívnosti lodí a značky pre lode, a aby navrhla stratégiu spolupráce s ostatnými zmluvnými stranami ochotnými konať čo najskôr s cieľom znížiť emisie z lodnej dopravy v súlade s teplotným cieľom Parížskej dohody;

76. zdôrazňuje skutočnosť, že jednoduché riešenia na zníženie emisií už existujú, ako je znižovanie rýchlostných limitov alebo vytvorenie oblastí kontroly emisií, ktoré sú stanovené v medzinárodnom dohovore MARPOL; domnieva sa, že stratégia v oblasti dekarbonizácie a Európsky ekologický dohovor by mali stimulovať investície, ambiciózny výskum lodí s nulovými emisiami a ekologických lodí s ekologickými prvkami, lepšie nakladanie s odpadom a vodné hospodárstvo a zdokonalenie infraštruktúry, napr. elektrifikácia prístavov, aby bolo možné pred rokom 2030 výrazne posilniť trh;

77. naliehavo vyzýva na zvýšenie financovania výskumu a zavádzania alternatívnych palív na trh;

78. pripomína, že 23 % celosvetových emisií skleníkových plynov pochádza z poľnohospodárstva; zdôrazňuje, že v záujme zabezpečenia dostatočnej výživy pre rastúcu svetovú populáciu sú potrebné investície do inteligentných poľnohospodárskych techník a výrobných metód, ako je zachytávanie metánu z hnoja, efektívnejšie používanie hnojív, využívanie biomasy v cykloch a zlepšenie efektívnosti metód produkcie mäsa a mliečnych výrobkov;

79. pripomína, že zatiaľ čo poľnohospodárstvo zodpovedá za približne 10 % emisií skleníkových plynov v EÚ, má potenciál pomôcť EÚ znížiť jej emisie prostredníctvom dobrého obhospodarovania pôdy, agrolesníckeho systému, ochrany biodiverzity a iných techník obhospodarovania pôdy; uznáva, že poľnohospodárstvo má potenciál dosiahnuť do roku 2050 ročné úspory emisií vo výške približne 3,9 gigaton ekvivalentu CO_2 – približne 8 % súčasných globálnych emisií skleníkových plynov;

80. konštatuje, že približne 60 % emisií metánu vo svete sa vypúšťa zo zdrojov, ako sú poľnohospodárstvo, skládky odpadov, zariadenia na čistenie odpadových vôd a výroba a potrubná preprava fosílnych palív; pripomína, že metán je silný skleníkový plyn so 100-ročným potenciálom globálneho otepľovania a je 28-krát silnejší ako CO_2; pripomína Komisii jej zákonnú povinnosť čo najskôr preskúmať politické možnosti rýchleho zníženia emisií metánu ako súčasť strategického plánu EÚ pre metán; vyzýva Komisiu, aby na tento účel predložila počas prvej polovice svojho mandátu Európskemu parlamentu a Rade vhodné legislatívne návrhy;

81. uznáva pozitívnu a významnú úlohu, ktorú môže poľnohospodársky sektor zohrávať v boji proti zmene klímy, a zdôrazňuje význam reformy SPP pre pomoc poľnohospodárom pri rozvíjaní a zavádzaní klimaticky inteligentných poľnohospodárskych postupov, ako sú sekvestrácia uhlíka a recyklácia emisií uhlíka;

82. vyzdvihuje dôležitú úlohu prirodzených záchytov pri dosahovaní neutrality skleníkových plynov v EÚ; vyzýva Komisiu, aby vypracovala podrobnú stratégiu EÚ pre udržateľné zlepšenie prirodzených záchytov v súlade s cieľom dosiahnutia neutrality skleníkových plynov do roku 2050; nabáda členské štáty, aby tento aspekt dôkladne zahrnuli do svojich dlhodobých stratégií, ako sa vyžaduje v článku 15 ods. 4 písm. b) nariadenia o riadení energetickej únie;

83. uznáva úlohu, ktorá sa prisudzuje zachytávaniu a ukladaniu oxidu uhličitého (CCS) vo väčšine scenárov zvýšenia teploty o 1,5 °C opísaných v osobitnej správe IPCC o oteplení o 1,5 °C a v oznámení Európskej komisie o čistej planéte pre všetkých;

84. zasadzuje sa za rozsiahlejšie opatrenia na dosiahnutie cieľov stanovených členskými štátmi v rámci strategického plánu pre energetické technológie týkajúcich sa zavedenia CCS na komerčnej úrovni v energetickom a priemyselnom odvetví EÚ a vytvorenia spoľahlivého regulačného rámca na pomoc s priamym odstránením CO_2 z atmosféry v záujme bezpečného skladovania do roku 2022;

85. vyjadruje hlboké poľutovanie nad skutočnosťou, že dotácie na fosílne palivá sa stále zvyšujú a dosahujú v EÚ približne 55 miliárd EUR ročne; naliehavo vyzýva všetky členské štáty, aby do svojich konečných NECP začlenili konkrétne politiky, harmonogramy a opatrenia na postupné ukončenie všetkých priamych a nepriamych dotácií na fosílne palivá do roku 2020, aby sa splnili globálne záväzky EÚ a uvoľnili zdroje, ktoré by sa mohli použiť na dosiahnutie klimaticky neutrálnej spoločnosti; vyzýva všetky ostatné zmluvné strany, aby prijali podobné opatrenia;

86. víta nadobudnutie platnosti Kigalského dodatku k Montrealskému protokolu; domnieva sa, že tým by EÚ mala dostať nový impulz na rýchlu revíziu nariadenia o fluórovaných skleníkových plynoch s cieľom riešiť známe nedostatky, ktoré ohrozujú ambície EÚ v oblasti klímy, ako je nezákonné obchodovanie s neúplne fluórovaným uhľovodíkom a nedostatočné opatrenia proti využívaniu fluoridu sírového (SF_6);

Priemysel a konkurencieschopnosť

87. domnieva sa, že hospodárska prosperita, konkurencieschopnosť priemyslu, udržateľný rozvoj a politika v oblasti zmeny klímy by sa mali navzájom posilňovať; zdôrazňuje, že EÚ by mala byť na čele prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou emisií skleníkových plynov do roku 2050, čím by sa zabezpečila konkurenčná výhoda priemyslu v EÚ;

88. zdôrazňuje, že je mimoriadne dôležité dosiahnuť ciele Parížskej dohody a zároveň zachovať pracovné miesta a priemyselnú základňu v EÚ s cieľom poskytnúť ľuďom pracujúcim v tomto sektore pozitívnu perspektívu a ukázať svetu, že priemysel a klimatická neutralita nie sú nezlučiteľné; s potešením víta odhodlanie a úsilie mnohých priemyselných subjektov v Európe stať sa klimaticky neutrálnymi a nabáda tie odvetvia alebo spoločnosti, ktoré s tým stále váhajú, aby nasledovali mnohé dobré príklady;

89. okrem toho víta doterajšie úsilie a pokrok zo strany občanov, podnikov a priemyselných odvetví EÚ pri plnení povinností vyplývajúcich z Parížskej dohody v súlade s katovickým súborom pravidiel; konštatuje však, že toto úsilie nepostačuje na dosiahnutie hospodárstva s nulovou bilanciou skleníkových plynov do roku 2050; preto nabáda členské štáty a ich regióny a obce, ako aj podniky a priemyselné odvetvia, aby si stanovili a aktívne presadzovali vyššie ambície prostredníctvom Európskeho ekologického dohovoru s cieľom riešiť výzvy v oblasti klímy a v plnej miere využívať príležitosti vyplývajúce z Parížskej dohody;

90. zdôrazňuje, že stabilný a spoľahlivý právny rámec a jasné politické signály na úrovni EÚ aj celosvetovej úrovni uľahčujú a zlepšujú investície súvisiace so zmenou klímy a môžu prispieť k zamedzeniu tzv. uhlíkovej pasce; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam riadneho a včasného vykonávania právnych predpisov „Čistá energia pre všetkých Európanov“ a žiada vypracovanie dlhodobej stratégie pre priemyselnú politiku EÚ a právnych predpisov EÚ v oblasti klímy v súlade so záväzkami EÚ podľa Parížskej dohody s cieľom zabezpečiť krátkodobý a dlhodobý rozvoj priemyslu EÚ, najmä podporou MSP, vytváraním kvalitných pracovných miest a umožnením ekologického prechodu, pri zabezpečení konkurencieschopnosti priemyslu EÚ na celosvetovej úrovni, dosiahnutia nulovej bilancie emisií skleníkových plynov na úrovni EÚ do roku 2050 a toho, aby sa na nikoho nezabudlo;

91. víta skutočnosť, že niekoľko krajín, v ktorých sa nachádzajú niektorí hlavní konkurenti energeticky náročných priemyselných odvetví EÚ, zavádzajú systémy obchodovania s uhlíkom alebo iné mechanizmy stanovovania cien; podnecuje ďalšie krajiny, aby nasledovali ich príklad; žiada rozšírenie uvedených mechanizmov na všetky energeticky náročné odvetvia;

92. zdôrazňuje, že je dôležité zvýšiť počet kvalitných pracovných miest a kvalifikovaných pracovníkov v priemysle EÚ s cieľom stimulovať inovácie a prechod na udržateľné výrobné procesy; zdôrazňuje, že je potrebné pomáhať regiónom, ktoré vo veľkej miere závisia od uhlia a uhlíka a ktoré majú vysoký podiel pracovníkov v odvetviach závislých od uhlíka, pri investíciách do týchto regiónov a rozvoji rekvalifikačných programov a programov zvyšovania úrovne zručností v snahe prilákať nové a inovatívne podniky, začínajúce podniky a priemyselné odvetvia s cieľom vybudovať udržateľné regionálne hospodárstvo pri zabezpečení toho, aby sa na nikoho nezabudlo;

93. zdôrazňuje skutočnosť, že nie všetky regióny sú v boji proti zmene klímy na rovnakej štartovacej čiare, že nie všetky regióny majú tie isté nástroje a že podľa toho sa líšia aj príslušné dôsledky; zdôrazňuje preto, že zásadný význam má prechod, ktorý zohľadňuje osobitosti najzraniteľnejších regiónov, obyvateľstva a odvetví;

Štvrtok 28. novembra 2019

Energetická politika

94. zdôrazňuje ústrednú úlohu energie pri prechode na hospodárstvo s nulovou bilanciou emisií skleníkových plynov;

95. zdôrazňuje, že počas prechodu na energiu z udržateľných zdrojov je potrebné riešiť problém energetickej chudoby, a to posilnením práv spotrebiteľov energie, tým, že sa spotrebiteľom poskytnú lepšie informácie, zlepšením opatrení v oblasti energetickej hospodárnosti budov, najmä v prípade nízkopríjmových domácností, a zameraním sa na túto problematiku v sociálnych politikách;

96. zdôrazňuje význam energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov pre znižovanie emisií skleníkových plynov, energetickú bezpečnosť a zmiernenie energetickej chudoby;

97. zdôrazňuje, že všetky odvetvia musia účinne spolupracovať s cieľom dekarbonizovať hospodárstvo EÚ a dosiahnuť nulovú bilanciu emisií skleníkových plynov; zdôrazňuje, že krajiny by mali byť flexibilné, pokiaľ ide o spôsob, akým dekarbonizujú svoje hospodárstva, aby bolo jednoduchšie zmierniť sociálne náklady spojené s prechodom a získať spoločenskú akceptáciu a podporu;

98. domnieva sa, že ďalšia integrácia vnútorného trhu EÚ s energiou bude zohrávať zásadnú úlohu, najmä pri dosahovaní hospodárstva s nulovou bilanciou emisií skleníkových plynov;

99. pripomína, že prioritizácia energetickej efektívnosti, najmä prostredníctvom vykonávania zásady prvoradosti energetickej efektívnosti, a globálneho vedúceho postavenia v oblasti obnoviteľných zdrojov energie sú dva hlavné ciele energetickej únie EÚ; zdôrazňuje, že cieľ EÚ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov pre rok 2030 bol stanovený na 32 % alebo viac a jej cieľ energetickej efektívnosti bol stanovený na 32,5 % alebo viac; zdôrazňuje, že tieto ciele – hoci vedú k väčšiemu zníženiu emisií skleníkových plynov, než sa predtým predpokladalo – nie sú v súlade so znížením o 50 až 55 %, ktoré navrhla novo zvolená predsedníčka Komisie alebo s cieľom obmedziť globálne otepľovanie na 1,5 %; vyzýva Komisiu a Radu, aby určili, aké ďalšie úsilie bude potrebné na podporu energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti v súlade s cieľom znižovania emisií skleníkových plynov; vyzýva na celosvetovú podporu opatrení v oblasti energetickej efektívnosti a včasné zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov;

100. víta rastúci podiel energie z obnoviteľných zdrojov na celosvetových dodávkach energie, najmä v odvetví energetiky; vyjadruje znepokojenie nad pomalým využívaním energie z obnoviteľných zdrojov na vykurovanie, chladenie a dopravu, najmä v odvetví leteckej a námornej dopravy; vyjadruje hlboké znepokojenie nad spomalením (od roku 2014) zvyšovania celkového trhového podielu energie z obnoviteľných zdrojov v EÚ, čo ohrozuje energetické a klimatické ciele EÚ; zdôrazňuje, že v záujme splnenia dlhodobých cieľov udržateľnosti musia všetky odvetvia zvýšiť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov;

Výskum, inovácie, digitálne technológie a politika v oblasti vesmíru

101. uznáva kľúčovú úlohu vedy a vedecky podložených inovácií pre úspešný boj proti zmene klímy a splnenie strategických cieľov Parížskej dohody, ako aj pokiaľ ide o všetky ostatné ambiciózne programy v oblasti klímy; zdôrazňuje nutnosť vedúceho postavenia EÚ v boji proti zmene klímy aj pri podporovaní technologického pokroku smerom k rozvoju odolnému proti zmene klímy;

102. zdôrazňuje význam pokračovania a posilňovania výskumu a inovácií v oblastiach zmierňovania zmeny klímy, adaptačných politík, efektívneho využívania zdrojov, nízkouhlíkových a nulových emisných technológií, udržateľného využívania druhotných surovín („obehové hospodárstvo“) a zhromažďovania údajov o zmene klímy v záujme boja proti zmene klímy; zdôrazňuje potrebu uprednostniť financovanie projektov s využitím udržateľnej energie v rámci nového programu Horizont Európa vzhľadom na záväzky EÚ v rámci energetickej únie a Parížskej dohody;

103. pripomína, že výskum, inovácie a konkurencieschopnosť predstavujú jeden z piatich pilierov stratégie energetickej únie EÚ; pripomína preto zásadnú úlohu výskumných pracovníkov v boji proti globálnemu otepľovaniu a zdôrazňuje význam úzkej vedeckej spolupráce medzi medzinárodnými partnermi v tomto smere;

104. pripomína zásadnú úlohu digitálnych technológií pri podpore energetického a priemyselného prechodu, najmä pri zlepšovaní energetickej efektívnosti, úspor energie a znižovaní emisií; zdôrazňuje klimatické výhody, ktoré môže priniesť digitalizácia európskych priemyselných odvetví prostredníctvom efektívnejšieho využívania zdrojov vrátane recyklácie a zníženia materiálovej náročnosti; zdôrazňuje klimatické prínosy úplnej digitalizácie prenosových a distribučných sietí a energetických obchodných uzlov, ako aj klimatické prínosy programov reakcie na strane spotreby riadených pomocou softvérových aplikácií;

105. uznáva úlohu nového Vesmírneho programu EÚ pri podpore boja EÚ proti zmene klímy a jej účinkom; pripomína kľúčovú úlohu, ktorú pri monitorovaní Zeme zohrali služby európskeho programu monitorovania Zeme Copernicus v oblasti údajov a informácií; zdôrazňuje význam programu Copernicus pri uľahčovaní medzinárodnej koordinácie systémov monitorovania a súvisiacej výmeny údajov;

Zmena klímy a rozvoj

106. pripomína, že podľa správy osobitného spravodajcu OSN pre extrémnu chudobu a ľudské práva z 25. júna 2019 o zmene klímy a chudobe „zmena klímy ohrozuje pokrok dosiahnutý za posledných 50 rokov v oblasti rozvoja, celosvetového zdravia a znižovania chudoby“ a odhaduje sa, že „rozvojové krajiny budú znášať 75 – 80 % nákladov na zmenu klímy“;

107. zdôrazňuje, že rozvojové krajiny sú voči zmene klímy najzraniteľnejšie a sú menej vybavené na to, aby odolávali jej čoraz ničivejším vplyvom vrátane potravinovej krízy a krízy spôsobenej nedostatkom vody, materiálnych škôd v dôsledku prírodných katastrof, vysídľovania a rastúceho napätia v súvislosti s nedostatkom zdrojov; pripomína, že zmena klímy má dramatické dôsledky pre dlhodobý hospodársky rozvoj rozvojových krajín, a najmä najmenej rozvinutých krajín;

108. poukazuje na príklad tropických cyklónov Idai a Kenneth – pričom cyklón Kenneth bol doteraz najsilnejším cyklónom, ktorý zasiahol africký kontinent –, ktoré v prvej polovici roku 2019 spôsobil devastáciu na Komoroch, Malawi, v Mozambiku a Zimbabwe, v dôsledku čoho mnoho ľudí zomrelo a viac ako dva milióny ľudí okamžite potrebovalo humanitárnu pomoc, ktorej náklady boli takmer 400 miliónov USD a vo veľkej miere ich pokryla EÚ, pričom náklady na rekonštrukciu sa odhadujú na 3 miliardy USD;

109. poukazuje na to, že odolnosť infraštruktúry v rozvojových krajinách bude mať zásadný význam pre ich schopnosť adaptovať sa na zmenu klímy; trvá preto na tom, že je potrebné podporovať investície do odolnej infraštruktúry v rozvojových krajinách s cieľom pomôcť im odolávať narastajúcej závažnosti prírodných katastrof;

110. pripomína svoju pozíciu, že najmenej 45 % finančných prostriedkov z navrhovaného Nástroja susedstva a rozvojovej spolupráce (NDICI) na obdobie 2021 – 2027 by malo podporovať ciele v oblasti klímy a životného prostredia;

111. trvá na spoločnom prístupe k vykonávaniu Parížskej dohody a Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj v rámci vnútorných aj vonkajších politík pri maximálnom zohľadnení zásady súdržnosti politík v záujme rozvoja, najmä pokiaľ ide o rozvoj, obchod, poľnohospodárstvo, energetiku a klímu;

112. zdôrazňuje vzájomnú závislosť klímy, hospodárstva a spoločnosti; zdôrazňuje najmä priamy vplyv zmeny klímy na pôvodné obyvateľstvo a akútne existenčné ohrozenie, ktorému mnohí z nich čelia vrátane nedotknutých komunít; zdôrazňuje, že podľa IPCC sú domorodé a tradičné poznatky dôležitým zdrojom pri predchádzaní zmene klímy, v neposlednom rade preto, že približne 80 % zostávajúcej svetovej biodiverzity sa nachádza na územiach pôvodného obyvateľstva; je zhrozený nedávnym zabitím domorodého vodcu Emrya Wajãpiho v severnej Brazílii a víta vyhlásenie vysokej komisárky OSN pre ľudské práva z 29. júla 2019, v ktorom naliehavo vyzýva „vládu Brazílie, aby zastavila inváziu na pôvodné územia a zabezpečila pokojné uplatňovanie ich kolektívnych práv k pôde“ v súlade s dohovorom MOP č. 169;

113. vyzýva rozvinuté krajiny vrátane členských štátov EÚ, aby vo vzťahu k rozvojovým krajinám ešte viac podporili výmenu znalostí, budovanie kapacít a transfer technológií, a tým dodržali články 9 až 11 Parížskej dohody a články 49, 116 a 120 akčného programu z Addis Abeby o financovaní rozvoja a zároveň plnili svoje záväzky týkajúce sa cieľa udržateľného rozvoja č. 17 vrátane cieľov 17.6 až 17.8; v tejto súvislosti zdôrazňuje pozitívny potenciál zvýšenia investícií EÚ do sľubných projektov vedeckého výskumu; okrem toho vyzýva EÚ, aby podporila prijatie vyhlásenia, ktoré by bolo porovnateľné s vyhlásením z Dauhy z roku 2001 o Dohode TRIPS a verejnom zdraví s cieľom podporiť legálny transfer technológií šetrných voči klíme do rozvojových krajín;

114. poukazuje na kľúčový význam súkromných investícií a rastu pri prechode na infraštruktúru a výrobné metódy šetrné voči klíme; zdôrazňuje, že je potrebné maximalizovať príspevok takýchto investícií k opatreniam v oblasti klímy a k dosahovaniu cieľov udržateľného rozvoja, a to aj prostredníctvom stimulov a podpory verejno-súkromných partnerstiev; usudzuje, že dôležitým nástrojom v tejto súvislosti je vonkajší investičný plán; okrem toho zdôrazňuje, že na to, aby sa rozvojové krajiny mohli podieľať na klimatickej transformácii, je potrebný inkluzívny a udržateľný rozvoj a rast, okrem iného prostredníctvom inovačných stratégií a technologického pokroku; je presvedčený, že EÚ by mala urýchlene začať podporovať zodpovedné a udržateľné súkromné financovanie, najmä pokiaľ ide o povinnosti v oblasti ľudských práv a príspevky k domácim ekonomikám rozvojových krajín; varuje však pred nadmerným spoliehaním sa na dobrovoľné úsilie súkromného sektora;

115. berie na vedomie rastúci záujem o vypracovanie noriem pre udržateľné investície šetrné voči klíme a opätovne vyjadruje obavu, že šírenie iniciatív súkromného sektora sťažuje porovnávanie a overovanie; v tejto súvislosti víta iniciatívy Komisie a medzinárodného spoločenstva na podporu investícií do opatrení v oblasti klímy v rozvojových krajinách a politický dialóg o klíme s týmito krajinami, ako je Globálna aliancia proti zmene klímy+ (GCCA+) a Zelený klimatický fond (GCF); v tejto súvislosti nabáda Komisiu a členské štáty, aby sa ďalej zapájali do medzinárodných fór s cieľom podporiť efektívnosť a spravodlivosť pri investíciách do opatrení v oblasti klímy;

Diplomacia v oblasti klímy

116. dôrazne podporuje pokračovanie a ďalšie posilňovanie politického vplyvu EÚ a jej diplomacie v oblasti klímy, ktorá je nevyhnutná na podporu vykonávania opatrení v oblasti klímy v partnerských krajinách a v očiach svetovej verejnosti; domnieva sa však, že vynaložené úsilie bolo jasne neprimerané a že ľudské zdroje, ktoré pridelila Komisia a Európska služba pre vonkajšiu činnosť, nie sú ani zďaleka dostatočné; preto navrhuje výrazné zvýšenie ľudských zdrojov v tejto oblasti; nabáda Komisiu a členské štáty, aby pristupovali k diplomacii EÚ v oblasti klímy holistickým spôsobom, a to vytvorením prepojení medzi zmenou klímy a udržateľným rozvojom, poľnohospodárstvom, riešením konfliktov, migráciou a humanitárnymi otázkami s cieľom uľahčiť celosvetový prechod na nulovú bilanciu emisií, odolnosť proti zmene klímy, udržateľný rozvoj a potravinovú bezpečnosť a bezpečnosť dodávky vody;

117. zdôrazňuje prehlbujúce sa dôsledky zmeny klímy na medzinárodnú bezpečnosť a regionálnu stabilitu vyplývajúce z degradácie životného prostredia, zo straty živobytia, z vysídľovania spôsobeného klímou a z tým vyvolaných foriem nepokojov, keď sa klimatické zmeny často môžu vnímať ako multiplikátor nebezpečenstva; preto naliehavo vyzýva EÚ a členské štáty, aby spolupracovali so svojimi partnermi na celom svete s cieľom lepšie chápať, predvídať a zvládať destabilizujúce účinky zmeny klímy; podporuje zavedenie programu včasného varovania pre hlavné potenciálne body zlomu, ktoré by mohli oslabiť udržateľné štruktúry a ekologické systémy vo väčších regiónoch alebo na väčších kontinentoch;

118. víta odhodlanie znížiť emisie skleníkových plynov a konkrétne kroky podniknuté na tento účel v mnohých častiach sveta, ako sú veľmi ambiciózne záväzky mnohých rozvojových krajín a malých ostrovných štátov; vyjadruje však poľutovanie nad nedostatkom ambícií a nedostatočnou diskusiou o zvýšení NDC v mnohých hlavných ekonomikách; pripomína, že na EÚ pripadá 9 % celosvetových emisií skleníkových plynov, pričom v EÚ žije 6,7 % svetovej populácie, a preto je absolútne nevyhnutné, aby EÚ preukázala väčšie ambície, najmä vzhľadom na svoju historickú zodpovednosť za zmenu klímy a na potrebu ísť dobrým príkladom pre zvyšok sveta; zdôrazňuje, že nebude možné dosiahnuť ciele Parížskej dohody ani vyhnúť sa bodom zlomu, ak ostatné významné ekonomiky nezvýšia svoje ambície;

119. žiada Komisiu, aby okamžite analyzovala možnosť podniknutia dodatočných krokov s cieľom povzbudiť ďalšie významné ekonomiky, aby zvýšili svoje NDC, vykonali dodatočné konkrétne opatrenia a zvážili inovatívne prístupy;

120. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby využili všetky dostupné nástroje (napr. medzinárodné rokovania, obchodné a regionálne dohody, medzinárodné partnerstvá)s cieľom podporiť a presadiť spoluprácu na celosvetovom prechode na nulovú bilanciu emisií, odolnosť proti zmene klímy, udržateľný rozvoj a potravinovú bezpečnosť a bezpečnosť dodávky vody;

121. zdôrazňuje potrebu začleniť ambície v oblasti klímy do všetkých politík EÚ vrátane obchodnej politiky; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby všetky nové obchodné a investičné dohody podpísané EÚ boli v plnej miere v súlade s Parížskou dohodou a cieľmi udržateľného rozvoja a aby ustanovenia o životnom prostredí a klíme boli právne záväzné a vynútiteľné; žiada Komisiu, aby uskutočnila a uverejnila komplexné posúdenie súladu existujúcich a budúcich dohôd s Parížskou dohodou; žiada Komisiu, aby zabezpečila, aby každá obchodná dohoda mala záväzné ustanovenia o dodržiavaní Parížskej dohody vrátane ustanovení týkajúcich sa udržateľného obhospodarovania a ochrany lesov; vyzýva Komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť životnému cyklu tovaru, s ktorým sa obchoduje, od návrhu až po spotrebu, s cieľom chrániť prírodné zdroje a zohľadňovať kumulované vplyvy vrátane dopravy;

122. vyzýva Komisiu a Radu, aby začlenili Parížsku dohodu do obchodných dohôd s cieľom motivovať obchodných partnerov k dosahovaniu cieľov stanovených v Parížskej dohode; taktiež vyzýva Komisiu a Radu, aby zrevidovali obchodné dohody s cieľom začleniť do týchto bilaterálnych dohôd ambiciózne záväzky v oblasti klímy, a tým motivovať partnerov k prijatiu stratégií v oblasti klímy v súlade s Parížskou dohodou;

123. s veľkým potešením víta oznámenie Ruska, že bude vykonávať Parížsku dohodu;

124. uznáva zásadnú dôležitosť partnerstva medzi EÚ a USA na dosiahnutie strategických cieľov Parížskej dohody a iných ambicióznych stratégií; preto opätovne vyjadruje poľutovanie nad oznámením amerického prezidenta Donalda Trumpa, že Spojené štáty majú v úmysle odstúpiť od Parížskej dohody; veľmi víta pokračujúcu mobilizáciu hlavných štátov, miest, univerzít a iných neštátnych aktérov USA v prospech krokov v oblasti klímy v rámci kampane We Are Still In; vyjadruje nádej, že USA opäť vstúpia do boja proti zmene klímy a v partnerstve s EÚ budú stáť na čele rokovaní o celosvetových dohodách o obchode, priemysle a energetike v súlade s Parížskou dohodou;

125. vyjadruje hlboké poľutovanie nad bezvýraznou reakciou brazílskeho prezidenta Jaira Bolsonara a brazílskej vlády na nevídané množstvo a rozsah lesných požiarov v brazílskom Amazonskom pralese: domnieva sa, že EÚ a jej členské štáty by mali vyvinúť maximálne úsilie prostredníctvom medzinárodnej spolupráce a pomoci s cieľom bojovať proti ničeniu životného prostredia v Amazonskom pralese a ďalších kľúčových oblastiach globálneho ekosystému a zohľadniť potenciálnu úlohu, ktorú tu môžu zohrať ich vlastné obchodné politiky;

Úloha Európskeho parlamentu

126. domnieva sa, že by mal byť neoddeliteľnou súčasťou delegácie EÚ, pretože musí dať súhlas na uzatvorenie medzinárodných dohôd a ako spoluzákonodarca zohráva ústrednú úlohu pri domácom vykonávaní Parížskej dohody; očakáva preto, že sa bude môcť zúčastniť na koordinačných stretnutiach EÚ na konferencii COP25 v Madride a že sa mu zaručí prístup ku všetkým prípravným dokumentom od okamihu začatia rokovaní;

o

o o

127. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov a sekretariátu UNFCCC s požiadavkou, aby sa rozoslalo všetkým zmluvným stranám dohovoru, ktoré nie sú členmi EÚ.